

De bestrijding van Amerikaans vuilbroed

H. van Schuppen

Bij de uitbraken van Amerikaans vuilbroed in 1993 zijn in twee gebieden besmette volken aangetroffen, rondom Velsen Zuid en in de Flevopolder rondom Almere. Bij het constateren van een besmetting is het noodzakelijk snel te handelen om verdere verspreiding te voorkomen.

Aanpak bestrijding

In Nederland gebeurt de bestrijding op grond van de Bijenwet. In deze wet zijn de bevoegdheden en de maatregelen die genomen kunnen worden vastgelegd, zoals het instellen van vervoersverboden, het opruimen van besmette en verdachte bijenvolken en het nakijken van volken in een gebied. De aanpak in Nederland is snel een besmette stand opruimen en vernietigen tesamen met het besmette en verdachte materiaal. Tegelijkertijd wordt rondom de besmette stand een vervoersverbod ingesteld met een straal van tenminste 3 km. Om enige zekerheid te verkrijgen over verdere verspreiding in het gebied worden alle bijenvolken geïnspecteerd door assistenten van de Rijksbijenteeltconsulent; zij zijn hiertoe bevoegd.

Knelpunten bij de gebiedsscreening

Om een gebiedsscreening goed te kunnen uitvoeren is het inventariseren van het aantal na te kijken volken noodzakelijk. Omdat in Nederland geen registratieplicht geldt voor een imker, is de Rijksbijenteeltconsulent aangewezen op de medewerking van de Imkersverenigingen om tot een gebiedsinventarisatie te komen. De medewerking van de imkersverenigingen en de toezichthoudend imker van de Flevopolder waren voortreffelijk, zodat de gebiedsinspecties snel konden worden georganiseerd.

Ervaringen tijdens de screening

Bij de gebiedsscreening werden geen nieuwe vuilbroedhaarden aangetroffen. Toch is het noodzakelijk stil te staan bij de screening van de Flevopolder. De assistenten van de Rijksbijenteeltconsulent zijn de volgende onregelmatigheden tegengekomen; deze werden vooral geconstateerd bij volken op de distel.

1. kasten zonder naam, wel nagekeken, eigenaar niet bekend
2. kasten zonder bijen, bijen dood
3. kasten clandestien geplaatst, eigenaar onbekend
4. veel volken met varroa-besmetting
5. veel kasten met volken, conditie matig tot slecht
6. enige kasten in sterk verwaarloosde toestand.

Deze bevindingen geven mij aanleiding tot het maken van de volgende kanttekeningen:

- a. de Flevopolder is een verzamelpunt voor vele imkers uit alle delen van het land
- b. hier opgelopen besmettingen kunnen na beëindigen van de dracht gemakkelijk verspreid worden over Nederland
- c. er is een groot aantal zwakke volken aangetroffen. Iedere imker moet weten dat alleen sterke volken hun taak kunnen verrichten (bestuiven, nectar verzamelen)
- d. er zijn veel illegaal geplaatste kasten aangetroffen, die tesamen voor een te grote belasting van het drachtgebied zorgen
- e. er is een vrijwel zeker met Amerikaans vuilbroed besmet volk in een Dadantkast gestolen. Dit geeft aanleiding tot zorgen voor de toekomst. De dader is nog onbekend.

Hoe verder?

Uit oogpunt van ziektepreventie kunnen door de imker zelf de volgende maatregelen worden genomen:

- alleen naar de Flevopolder reizen met volken die behandeld zijn tegen de varroamijt
 - alleen met sterke gezonde volken naar de polder reizen
 - altijd naam, adres, telefoonnummer op de kast vermelden
 - illegaal geplaatste kasten zouden door de toezichthoudend imker zondermeer moeten worden verwijderd
 - toegelaten kasten registreren en voorzien van een merkteken dat niet te verwijderen is.
- Op deze manier kan een positieve bijdrage worden geleverd aan het in stand houden van gezonde volken ten behoeve van de landbouw en de natuur. Bijkomend is dat in geval van een uitbraak van Amerikaans vuilbroed snel alle betrokken imkers kunnen worden achterhaald, waarmee verdere verspreiding mogelijk kan worden voorkomen.

Maatregelen voor het plaatsen van bijenvolken in de Flevopolder

Er kan alleen geplaatst worden door de toezichthoudend imker. De voorwaarden zullen zijn zoals aangegeven in het verslag van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, alinea 'Hoe verder'. Voor opgave van volken voor het reizen naar het koolzaad of een andere dracht, zo snel mogelijk opgeven bij toezichthoudend imker:

**Dhr. L. de Jong, Molenwei 59, Bemmelen,
08811-61887.**